

Коновальчук Тетяна Анатоліївна

*студентка 2-го курсу факультету психології, політології та соціології
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПСИХОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ТА СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ

Участь у війні безумовно впливає на свідомість людей, спричиняючи серйозні якісні зміни у свідомості людей. Багато обставин (політичні, соціальні, економічні) мають принаймні важливі психологічні наслідки. Перебування в екстремальних умовах характеризується підвищеною інтенсивністю впливу стресорів на психіку людини. Тривалість і травматичний характер їх впливу можуть призвести до змін психічної діяльності, що знижують ефективність життя в мирний час. Це розширює коло потерпілих, включаючи як безпосередніх учасників інциденту, так і їхніх родичів [1, с. 19].

Актуальність проблеми полягає в тому, що після всієї війни психологія людей доволі приголомшливо змінилася. Повертаючись до нормального життя в екстремальних умовах, люди не можуть пристосуватися до мирних умов. Для багатьох страх, агресія, сумніви стають постійними супутниками життя.

Слід зазначити, що адаптація до умов життя громадян характеризується напруженими відносинами із суспільством. Психічний зрив, розлад, жорстокість, непримиренність, загострення конфліктів, втома, апатія, з одного боку, і природна реакція організму на вплив тривалого фізичного та неврологічного стресу під час бою, з іншого. Симптоми розладу, тепер відомого як посттравматичний стресовий розлад або відстрочений стрес, включають депресію, гнів, істерики, почуття провини, порушення сну, нав'язливість, суїцидальні тенденції, відчуження тощо [2, с. 27].

На адаптацію до нових умов життя істотний вплив мають власні риси особистості. Розум кожної людини по-своєму захищений від екстремальних впливів, пропонуючи механізми захисту поведінки від рухової збудливості та активності, агресії, апатії, психічної деградації.

При створенні системи соціальної адаптації людини в першу чергу необхідно враховувати стійкість цієї групи людей в період адаптації. При переході до мирних умов вони насамперед долають наслідки бойової обстановки та відновлюють втрачені соціальні

зв'язки. Тому слід говорити про соціальну реабілітацію, якої потребує кожен [3, с. 30].

Соціальна реабілітація, як комплекс заходів, спрямованих на відновлення прав людини, соціального статусу, здоров'я та дієздатності. Метою цього процесу є не лише відновлення здатності людини жити в соціальному середовищі, а відновлення самого соціального середовища, умов життя.

Соціальні інтереси вимагають розробки та впровадження заходів психосоціальної та соціально-професійної адаптації осіб, віднесених до конкретних груп соціального ризику. Виникає потреба у створенні організаційних структур, які безпосередньо займаються проблемами людей, сприяють створенню існуючих організацій, забезпечують системи психологічної та психотерапевтичної допомоги [4, с. 57].

Виходячи з вищенаведеного, слід зробити висновок, що основна робота повинна бути зосереджена на впровадженні певних заходів психологів, психіатрів і медичних працівників, яка може включати психологічну діагностику, психофізіологічні обстеження, диспансеризацію та психологічну корекцію та інших заходів психологічного лікування. Особливу увагу слід звернути на людей, у яких особливо спостерігаються ознаки посттравматичних реакцій після бойових дій. Отже, на жаль, наслідки війни ми будемо спостерігати ще довгий час.

Список використаних джерел

1. Звонников В. М. Особливості розвитку психічних порушень та надання допомоги особам, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та у бойових діях в Афганістані. *Психологія травматичного стресу сьогодні* : тези доповідей міжнар. конф., м. Київ, 1992. С. 39.
2. Герман Д. Психологічна травма та шляхи видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору / переклад з англ. Оксана Лизак, Оксана Наконечна, Олександр Шлапак. Львів: Видавництво старого лева, 2015. С. 40
3. Тимченко О. В. Психологічні аспекти стану, поведінки та діяльності людей в екстремальних умовах та методи їх корекції. Харків: ХВУ, 1997. С. 33.
4. Glover H. Four syndromes of post-traumatic stress disorders: Stressors and conflicts of the traumatized with special focus on the Vietnam combat veteran. 1988. Vol. 1. P. 78.

Науковий керівник: к.політ.н., доцент Лазор К. П.